

חוק לתשלום חלקי של דמי הבראה בשירות הציבורי בשנים 2009 ו-2010 (הוראת שעה), התשס"ט-2009*

- מטרה 1. מטרתו של חוק זה היא להביא להשתתפות של עובדי השירות הציבורי בצעדים שנועדו להתמודד עם השלכות המשבר הכלכלי הפוקד את משק המדינה, ובכלל זה להביא לפינוי מקורות בתקציב המדינה לצורך ההתמודדות האמורה.
- הגדרות 2. בחוק זה –
"דמי הבראה" – דמי הבראה, קצובת הבראה או תשלום אחר דומה במהותו, אף אם כינויו שונה, המשולמים לעובד על פי דין או הסכם;
"הסכם" – הסכם קיבוצי, צו הרחבה כמשמעותו בחוק הסכמים קיבוציים, הסדר קיבוצי, הוראת מינהל, או חוזה עבודה אישי לרבות חוזה מיוחד לפי סעיף 40 לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959;
"הסכם קיבוצי" – הסכם קיבוצי כללי או מיוחד כמשמעותם בחוק הסכמים קיבוציים;
"חוק הסכמים קיבוציים" – חוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957;
"חוק יסודות התקציב" – חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985;
"מוסד חינוך" – כהגדרתו בחוק לימוד חובה, התש"ט-1949;
"מעביד" – כל אחד מאלה:
(1) המדינה;
(2) גוף מתוקצב כהגדרתו בסעיף 21 לחוק יסודות התקציב;
(3) תאגיד בריאות כהגדרתו בסעיף 21 לחוק יסודות התקציב;
(4) גוף נתמך כהגדרתו בסעיף 32 לחוק יסודות התקציב;
(5) מוסד חינוך שהממשלה משתתפת בתקציבו, במישרין או בעקיפין;
(6) מוסד ציבור כהגדרתו בסעיף 3א לחוק יסודות התקציב, המקבל תמיכה מתקציב המדינה לפי הסעיף האמור, אשר סכום התמיכה בו מתקציב המדינה, בשנת 2008, עמד על 25% לפחות ממחזור פעילותו;
(7) מוסד מוכר כמשמעותו בסעיף 9 לחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958,⁵ או מוסד שניתנה לו תעודת היתר מאת המועצה להשכלה גבוהה לפי סעיף 2א לחוק האמור, שהממשלה משתתפת בתקציבו, במישרין או בעקיפין, ושסכום השתתפות הממשלה בתקציבו, בשנת 2008, עמד על 25% לפחות ממחזור פעילותו;
"משכורת" – הכנסת עבודה כמשמעותה בסעיף 2(2) לפקודת מס הכנסה;⁶
"עובד" – מי שמועסק אצל מעביד;

* התקבל בכנסת ביום כ"ד בסיוון התשס"ט (16 ביוני 2009); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק הממשלה – 432, מיום ט' בסיוון התשס"ט (1 ביוני 2009), עמ' 332.

¹ ס"ח התשי"ט, עמ' 86.

² ס"ח התשי"ז, עמ' 63.

³ ס"ח התשמ"ה, עמ' 60.

⁴ ס"ח התשי"ט, עמ' 287.

⁵ ס"ח התשי"ח, עמ' 191.

⁶ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

“פנסיה תקציבית” – תשלומים בשל פרישה או פטירה, המשולמים לעובד לשעבר או לשאירו, לפי העניין, מדי חודש, באופן רציף, לפי דין או הסכם, מאוצר המדינה או מקופת המעביד, במשך כל ימי חייו, אף אם כלול בהם רכיב המשולם פעם בשנה;

“קבלן כוח אדם” – כהגדרתו בחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ”ו-1996⁷;

“קופת גמל”, “קופת גמל למטרה אחרת” – כהגדרתן בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס”ה-2005⁸;

“התקופה הקובעת” – התקופה שמיום תחילתו של חוק זה עד יום כ”ד בטבת התשע”א (31 בדצמבר 2010).

3. בתקופה הקובעת יופחתו דמי ההבראה שעל פי דין או הסכם על מעביד לשלם לעובד, או תופחת משכורתו של עובד, לפי העניין, בהתאם להוראות שנקבעו בהסכם הקיבוצי החל על העובד, אשר אושר לעניין חוק זה בידי שר האוצר (להלן – הסכם קיבוצי מאושר), ויכול שההסכם הקיבוצי המאושר יקבע הפחתה לתקופה נוספת שתקבע בו, לא חל על עובד הסכם קיבוצי מאושר – יופחתו דמי ההבראה בהתאם להוראות סעיפים 4 ו-5.

הפחתת דמי
הבראה או
משכורת לפי
הסכם קיבוצי
מאושר

4. (א) מחיר יום הבראה, שלפיו מחושבים דמי הבראה שעל פי דין או הסכם על מעביד לשלם בתקופה הקובעת לעובד שלא חל עליו הסכם קיבוצי מאושר, יפחת בשיעור של חמישים אחוזים, ובשל כך יפחת סכום דמי ההבראה שישלם המעביד לעובד בתקופה הקובעת בשיעור של חמישים אחוזים; ואולם הסכום שבו יפחת לפי הוראות סעיף קטן זה מחיר יום הבראה לגבי עובד שאינו מועסק בשירות המדינה, לא יעלה על הסכום שבו יפחת מחיר יום הבראה לפי הוראות סעיף קטן זה לגבי עובד המועסק בשירות המדינה.

הפחתת דמי
הבראה בתקופה
הקובעת לעובד
שלא חל עליו
הסכם קיבוצי
מאושר

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א) –

(1) שילם מעביד לעובד שלא חל עליו הסכם קיבוצי מאושר, דמי הבראה, כולם או חלקם, בשנת 2009, לפני יום תחילתו של חוק זה, לא יחולו לגביו הוראות הסעיף הקטן האמור ואולם המעביד לא ישלם לו דמי הבראה בשנת 2010; ואולם אם היה מחיר יום הבראה בלא הפחתה החל לגבי העובד כאמור, גבוה ממחיר יום הבראה בלא הפחתה החל לגבי עובד המועסק בשירות המדינה, ישלם המעביד לאותו עובד דמי הבראה בשנת 2010, שיחושבו לפי מחיר יום הבראה המתקבל מההפרש שבין מחיר יום הבראה בלא הפחתה החל לגבי העובד, לבין מחיר יום הבראה בלא הפחתה החל לגבי עובד המועסק בשירות המדינה; לעניין זה, “מחיר יום הבראה בלא הפחתה” – מחיר יום הבראה שלפיו היו מחושבים דמי ההבראה שהיו אמורים להשתלם לעובד בשנת 2010 אלמלא הוראות סעיף זה;

(2) עובד שלא חל עליו הסכם קיבוצי מאושר, ודמי ההבראה משולמים לו כרכיב שכר נפרד אך אינם משולמים כתשלום שנתי, לא יחולו לגביו הוראות סעיף קטן (א) ויחולו לגביו ההוראות כמפורט להלן, לפי העניין:

(א) אם העובד היה מועסק אצל המעביד בשנת 2009 – לא ישולמו לו דמי הבראה בשנת 2010; ואולם אם העובד הועסק אצל המעביד רק בחלק משנת 2009, לא ישולמו לו דמי הבראה בשנת 2010 בתקופה שאורכה כתקופת העסקתו בשנת 2009, ולגבי התקופה הנותרת בשנת 2010 – יופחתו דמי ההבראה המשולמים לו בחמישים אחוזים;

⁷ ס”ח התשנ”ו, עמ’ 201.

⁸ ס”ח התשס”ה, עמ’ 889.

(ב) אם העובד לא היה מועסק אצל המעביד בשנת 2009 – יופחתו דמי ההבראה המשולמים לו בשנת 2010 בחמישים אחוזים;

(3) עובד שלא חל עליו הסכם קיבוצי מאושר, ודמי ההבראה כלולים בשכרו הרגיל ואינם משולמים כרכיב שכר נפרד, לא יחולו לגביו הוראות סעיף קטן (א), והמשכורת המשולמת לו בשנת 2010 תפחת על פי הוראות שיקבע שר האוצר לעניין זה, בשים לב להפחתה בדמי ההבראה המשולמים בתקופה הקובעת, החלה בהתאם להוראות סעיף זה לגבי עובדים המועסקים בשירות המדינה;

(4) עובד שלא חל עליו הסכם קיבוצי מאושר, ודמי ההבראה בעבורו משולמים באמצעות קופת גמל למטרה אחרת, יופחתו דמי ההבראה המשולמים לו בתקופה הקובעת בהתאם להוראות סעיף קטן (א), בשינויים המחויבים, וקופת הגמל תחזיר למעביד סכומים ששילם בעבור דמי ההבראה לעובד ושהופחתו כאמור.

(ג) בכפוף לאמור בסעיף 12, הוראות סעיף זה וסעיף 3 לא יחולו על דמי הבראה שעל פי דין או הסכם היה על מעביד לשלם לעובדו לפני שנת 2009, אף אם תשלומם נדחה למועד מאוחר יותר.

(א) עובד או עובד לשעבר שלא חל עליו הסכם קיבוצי מאושר, ושדמי הבראה משולמים לו כתשלום שנתי, אשר פרש מעבודתו או נפטר במהלך שנת הבראה, שהוא, או מי שזכאי תחתיו לפי דין לדמי ההבראה, זכאי לתשלום דמי הבראה מאוצר המדינה או מקופת המעביד לשעבר, גם בעד חלק משנת ההבראה שלאחר מועד הפרישה מהעבודה או הפטירה, לפי העניין (בסעיף זה – זכאי). יחולו לגביו הוראות סעיף 4, לעניין החלק מדמי ההבראה שמשולם לו בעד התקופה באותה שנת הבראה שקדמה למועד הפרישה מעבודה או למועד הפטירה, לפי העניין; לעניין זה, "שנת הבראה" – תקופה של שנה, שבעד כולה או בעד חלק ממנה משולמים דמי הבראה אשר מועד תשלומם חל בתקופה הקובעת.

5. עובד שפרש או נפטר במהלך שנת הבראה

(ב) חלה הפרישה מעבודה או הפטירה כאמור בסעיף קטן (א) לאחר מועד התשלום של דמי ההבראה בעד שנת ההבראה שבה חלה הפרישה או הפטירה, ישלם המעביד לזכאי את החלק שהופחת מדמי ההבראה בעד התקופה שלאחר הפרישה או הפטירה, לפי העניין, לפי הוראות סעיף 4, עד תום 60 ימים ממועד הפרישה או הפטירה, לפי העניין.

דמי ההבראה שעל פי דין או הסכם על מעביד לשלם לעובד בתקופה שמיום תחילתו של חוק זה עד יום י' באב התשס"ט (31 ביולי 2009), רשאי המעביד לדחות את מועד תשלומם, ובלבד שישולמו לא יאוחר מיום י"א באב התשס"ט (1 באוגוסט 2009).

6. דחיית המועד לתשלום דמי הבראה בשנת 2009

לעניין חישוב של כל אחד מהמפורטים להלן, לא תובא בחשבון הפחתת דמי ההבראה לפי חוק זה בתקופה הקובעת, ולעניין הסכם קיבוצי מאושר כאמור בסעיף 3 – הפחתת דמי הבראה או משכורת, לפי העניין, בתקופה הקובעת או בתקופה שמעבר לה הקבועה בו, כל עוד לא הוסכם אחרת באותו הסכם:

7. סייג לעניין תשלומים שונים

(1) הסכום המשולם לקופת גמל בעד העובד;

(2) המשכורת הקובעת כהגדרתה בסעיף 88 לחוק התכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו-2004), התשס"ג-2003;

(3) ההכנסה, החיוב במס או הפטור ממנו, לפי העניין, בשל תשלומים לקופת גמל בתקופה הקובעת, לפי הוראות סעיפים 3(ה) או 3(ה), 9(א7) ו-45א לפקודת מס הכנסה;

(4) תשלומי פנסיה תקציבית;

⁹ ס"ח התשס"ג, עמ' 386.

- (5) תשלום חד-פעמי שמשלם מעביד לעובד עקב סיום עבודתו;
- (6) דמי ביטוח וכן גמלאות המשתלמים לפי חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995¹⁰;
- (7) תגמול המשולם לפי חוזה ביטוח נכות כאמור בפרק ג' לחוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981¹¹, וכן דמי ביטוח המשולמים לפי חוזה כאמור;
- (8) קצובת הבראה ונופש המשתלמת לפי חוק התגמולים לחסידי אומות העולם, התשנ"ה-1995¹², ולפי חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התש"י-1950¹³;
- (9) כל הטבה הניתנת למי שמשלם לו תגמול לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט-1959 [נוסח משולב]¹⁴, עקב היותו זכאי לתגמול כאמור.
8. הוראות סעיף 7(1) ו-3(3) יחולו גם על עובד המועסק אצל מעביד שאינו מנוי בפסקאות (1) עד (7) להגדרה "מעביד", לגבי הפחתה ממשכורתו אצל אותו מעביד בתקופה הקובעת, ששיעורה אינו עולה על 1.5% ממשכורתו השנתית של העובד, או ממשכורתו השנתית כשהיא מחולקת ב-12, לפי העניין, ובלבד שהעובד אינו "בעל שליטה" כהגדרתו בסעיף 32(9) לפקודת מס הכנסה, במעביד.
9. חלק דמי ההבראה או המשכורת, לפי העניין, אשר לא שולם לעובד בשל הוראות חוק זה או לפי הסכם קיבוצי מאושר, לא ישולם לו אף לאחר תום התקופה הקובעת.
10. לעניין חוק זה, יראו חייל המשרת בצבא הגנה לישראל על פי התחייבות לשירות קבע, כעובד, אף שאין מתקיימים לגביו יחסי עובד-מעביד.
11. הוראות חוק זה יחולו גם על מי שמועסק על ידי קבלן כוח אדם אצל מעביד, ובלבד שהוראות סעיף 13 לחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ"ו-1996, חלות עליו, או שהיו חלות עליו אלמלא הוראת סעיף 13 לחוק האמור.
12. הוראה בהסכם, שהיא אחת מההוראות המפורטות להלן, אין לה תוקף, אלא אם כן אושרה בידי שר האוצר:
- (1) הוראה ולפיה תשלום דמי הבראה האמורים להיות משולמים בשנת 2009 ייעשה במועד שאינו במהלך שנה זו;
 - (2) הוראה ולפיה תשלום דמי הבראה האמורים להיות משולמים בשנת 2010 ייעשה במועד שאינו במהלך שנה זו;
 - (3) הוראה ולפיה יינתנו לעובד נופש או הטבה אחרת, במקום תשלום דמי הבראה האמורים להיות משולמים בשנת 2009 או בשנת 2010;
 - (4) הוראה המעלה את מחיר יום הבראה שלפיו מחושבים דמי ההבראה בתקופה הקובעת, בשיעור העולה על שיעור עליית מדד המחירים לצרכן, או הוראה המשנה את הכללים לחישוב דמי ההבראה באופן המגדיל את סכום דמי ההבראה.
13. הוראות סעיפים 29א, 229, 33א(ב1), (ד), (ה), (ו), 34א(1), 35, 35א, 36, 37(ד) עד (ו) ו-39 לחוק יסודות התקציב, לעניין שינויים בשכר או מתן הטבות כספיות אחרות הקשורות בעבודה, לרבות הסמכויות הנתונות בהן, יחולו, בשינויים המחויבים, לגבי תשלום דמי הבראה או משכורת שנעשה בידי מעביד בניגוד להוראות חוק זה או בניגוד להסכם קיבוצי מאושר.

¹⁰ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.

¹¹ ס"ח התשמ"א, עמ' 94.

¹² ס"ח התשנ"ה, עמ' 436.

¹³ ס"ח התשי"ט, עמ' 152.

¹⁴ ס"ח התשי"ט, עמ' 276.

- שמירת דינים 14. אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מהוראות חוק יסודות התקציב, לעניין אישור שר האוצר בדבר שינויים בשכר או מתן הטבות כספיות אחרות הקשורות בעבודה מעבר למה שהוסכם או הונהג לגבי כלל עובדי המדינה, או מהסמכויות הנתונות לשר האוצר לפי החוק האמור.
- עדיפות 15. הוראות חוק זה יחולו על אף האמור בכל דין או הסכם, לרבות חוק הסכמים קיבוציים וצווי הרחבה שניתנו לפיו.
- ביצוע 16. שר האוצר ממונה על ביצוע חוק זה.

יובל שטייניץ
שר האוצר

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

ראובן ריבלין
יושב ראש הכנסת

שמעון פרס
נשיא המדינה

חוק הרשויות המקומיות (אכיפה סביבתית – סמכויות פקחים) (תיקון מס' 2), התשס"ט–2009*

1. תיקון סעיף 22 בחוק הרשויות המקומיות (אכיפה סביבתית – סמכויות פקחים), התשס"ח–2008' (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 22, במקום "שנה מיום פרסומו" יבוא "18 חודשים מיום פרסומו".
2. דיווח לוועדה שר הפנים והשר לביטחון הפנים ידווחו לוועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, בתום כל חודש מיום פרסומו של חוק זה, ועד תחילתו של החוק העיקרי, כאמור בסעיף 1 לחוק זה, על ההתקדמות בהיערכות משרדיהם ליישום הוראות החוק העיקרי.

אלי ישי
שר הפנים

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

ראובן ריבלין
יושב ראש הכנסת

שמעון פרס
נשיא המדינה

* התקבל בכנסת ביום כ"ה בסיוון התשס"ט (17 ביוני 2009); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק הממשלה – 434, מיום ט"ז בסיוון התשס"ט (8 ביוני 2009), עמ' 343.
1 ס"ח התשס"ח, עמ' 534 ועמ' 785.